

Helena Horvat, univ. bacc. i philol. franc.

ANALIZA POJAVLJIVANJA TEKSTOVA VEZANIH UZ ŽIVOT SKLADATELJA U RUBRICI „ČLANCI“ ČASOPISA „SV. CECILIJA“ U RAZDOBLJU OD 1877.-2017. GODINE

1. TEMA I PREDMET ISTRAŽIVANJA, ISTRAŽIVAČKA PITANJA

1.1 Tema istraživanja

2017. godina bila je obilježena kao 140. godišnjica prvog objavljivanja časopisa „Sveta Cecilija“, najstarijeg glazbenog časopisa u Hrvatskoj¹, koji, u usporedbi s drugim glazbenim časopisima koji su se pojavljivali u Hrvatskoj između dva svjetska rata, ima najduže kontinuirano razdoblje izlaženja.² Časopis je usmjeren prvenstveno na promoviranje crkvene glazbe te je danas glasilo Instituta za crkvenu glazbu „Albe Vidaković“ Katoličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i Hrvatskog društva crkvenih glazbenika.³

Budući da je obljetnice časopisa prikladno obilježiti dijakronijskim osvrtima na sadržaj časopisa ili fokusiranjem na njegov doprinos u nekom posebnom glazbenom ili kulturnom području, smatrali smo zanimljivim istražiti rubri-

ku „Članci“ te ispitati koliko se u cjelokupnom dosadašnjem razdoblju izlaženja časopisa „Sveta Cecilija“ u njoj piše o skladateljima, odnosno o njihovim životima te dotičnim istraživanjem dati određeni doprinos obljetnici tog časopisa.

Tema takva istraživanja dosad se u časopisu nije pojavljivala, a njime bi se mogle testirati određene hipoteze s obzirom na primarnu orijentaciju dotičnog časopisa, koja će biti pojašnjena u nastavku rada.

1.2 Predmet istraživanja i istraživačka pitanja

Naš rad će se konkretno fokusirati na bilježenje i popisivanje naslova tekstova iz rubrike „Članci“ koji su vidljivi u sadržaju pojedinih brojeva časopisa (radi se o naslovima koji sadržavaju ime i prezime, ili pak samo prezime autora), a iz kojih se može iščitati da se u njima govori o skladateljima i njihovim životima, odnosno u kojima je fokus na određene biografske podatke o skladateljima.

Analizirat će se sadržaji svih objavljenih⁴ brojeva časopisa „Sveta Cecilija“ od 1877.-2017. Istražit će se koji skladatelji su najzastupljeniji, radi li se o hrvatskim

¹ S. MAJER-BOBETKO, „Sv. Cecilija između dvaju svjetskih ratova i glazbena kritika“, *Sveta Cecilija*, Zagreb, god. 62, 2/1992, str. 28.

² S. MAJER-BOBETKO, „Sv. Cecilija između dvaju svjetskih ratova i glazbena kritika“, *Sveta Cecilija*, Zagreb, god. 62, 2/1992, str. 27-28.

³ Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu (2018). *Stari hrvatski časopisi – portal digitaliziranih časopisa – Sveta Cecilija* [online]. Dostupno na: <http://dnc.nsk.hr/journals/LibraryTitle.aspx?id=227b974b-8745-45da-a033-6e08fc3367a0#> [25. travnja 2018.]

⁴ U nekolicini starijih brojeva sadržaj časopisa je izostavljen, tako da se u tim slučajevima pri traženju podataka za analizu prolistao sam časopis.

ili stranim autorima, godina kad je izašao časopis, jesu li određeni skladatelji o kojima se piše bili živi kad je časopis izašao, koliko „prostora“, tj. stranica im se posvećuje i kakvi su profili autora koji su najzastupljeniji u pisanju članaka o skladateljima. Zanima nas također i da li (i u kojoj mjeri) časopis prelazi svoju primarnu orijentaciju, odnosno je li fokusiran isključivo na crkvene skladatelje ili pak i na „profane“ (ili oboje).

2 CILJEVI ISTRAŽIVANJA

Prvenstveni cilj ovog istraživanja jest deskriptivni – opis istraživane pojave, odnosno istraženih podataka: koji skladatelji su najzastupljeniji, radi li se o hrvatskim ili stranim autorima, godina kad je izašao časopis, jesu li dotični skladatelji o kojima se piše bili živi kad je časopis izašao, koliko „prostora“, tj. stranica im se posvećuje te koji su autori najzastupljeniji u pisanju članaka o skladateljima. Eksplikativni cilj istraživanja jest tumačenje dobivenih rezultata. Teorijsko-konceptualni cilj rada jest svojevrsna provjera „usmjerenja“ ili orijentacije časopisa, prema kojoj je „Sveta Cecilija“ usmjerena na hrvatsku kulturnu i glazbenu baštinu (prvenstveno crkvenu).

3. TEORIJSKO-KONCEPTUALNI MODEL ISTRAŽIVANJA

3.1. Postavljanje hipoteza

„Sveta Cecilija“ je časopis koji odražava hrvatsku kulturu, crkvenu i glazbenu baštinu. Premda mu očuvanje hrvatske glazbene tradicije nije „isključivi“ prioritet, ipak se u globaliziranom svijetu to na neki način „nameće“ kao obveza.⁵ Iz toga možemo izvući pretpostavku u našem istraživanju da će, u odnosu na strane skladatelje, hrvatski skladatelji biti zastupljeniji u istraživanim člancima.

S obzirom na postojanje rubrika „U

spomen“ i „In memoriam“⁶, u kojima je fokus na preminulim skladateljima, glazbenicima i kulturnim djelatnicima, mogli bismo pretpostaviti da će u člancima fokus biti usmjeren na skladatelje koji su bili živi u trenutku objavljivanja.

4. ODABIR UZORKA I NACRT ISTRAŽIVANJA

Uzorak istraživanja sačinjavat će svi naslovi iz rubrike „Članci“⁸ koji su navedeni u sadržaju pojedinog broja časopisa „Sveta Cecilija“ od 1877.-2017., a iz kojih se može iščitati da im je tema skladatelj, odnosno njihov život.

Sadržaji časopisa će se prikupiti s *online* stranica Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu, na portalu „Stari hrvatski časopisi“ na kojemu su digitalizirani brojevi izašli od 1877.-1944. godine. Sadržaji od 1969. (kad časopis ponovo počinje izlaziti) do 2017. će se prikupiti (fotografirati) u Čitaonici novina i časopisa Gradske knjižnice u Zagrebu (Starčevićev trg 6), u kojoj su dostupni svi brojevi izašli u tom vremenskom periodu.

Nakon tog inicijalnog prikupljanja podataka, odnosno prikupljanja sadržaja pojedinih brojeva, krenut će se s pretraživanjem sadržaja i ekstrakcijom (ispisivanjem) naslova članaka, tj. tekstova iz rubrike „Članci“ koji zadovoljavaju naš kriterij. Izradit će se tablična sistematizacija sa stupcima koji će se popunjavati sljedećim podatcima:

1. ime skladatelja
2. autor članka
3. godina kad je izašao časopis i članak u njemu (ukoliko se tekst protezao

⁶ Doduše, određene rubrike nisu postojale u svim godištim, odnosno razdobljima izlazenja časopisa.

⁷ Autorica rada zahvaljuje dr. sc. Petri Rodik, doc. na pomoći koja se tiče metodologije ovog rada, odnosno odabira uzorka, sistematizacije podataka te izrade plana istraživanja, koje se provelo u sklopu kolegija „Istraživački projekt“ na Odsjeku za sociologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

⁸ U radu će se izrazi „tekstovi“, „tekstovi / naslovi iz rubrike „Članci“ i „članci“ upotrebljavati kao sinonimi.

⁵ K. BAKIJA i M. ČIMIĆ, „Časopis Sveta Cecilija kao društvena činjenica i zrcalo hrvatske kulturne, crkvene i glazbene baštine“, *Sveta Cecilija*, Zagreb, god. 85, 1-2/2015, str. 14.

na više godišta, što nije rijedak slučaj, ubrojiti će se u ono godišta u kojem je objavljen veći dio članka)

4. država porijekla skladatelja
5. podatak da li je skladatelj bio živ kad je časopis izašao
6. broj stranica u časopisu na koje se proteže članak

Neće se uzimati u obzir članci u kojima se obrađuje više od tri skladatelja istovremeno.

Valja naglasiti da su „Članci“ jedan od tipova tekstova, odnosno rubrika koje se nalaze u časopisu „Sveta Cecilija“, pored različitih rubrika koje se javljaju ili su se nekad javljale u njemu, poput „Iz hrvatske glazbene prošlosti“, „Vijesti Cecilijinog društva“, „Glazbeni prilozi“, „Naši dopisi“ i dr. Teme o skladateljima i njihovim životima su se, pored rubrike „Članci“, javljale i u rubrikama „Naši muzički radnici“, „U spomen“ (kasnije mijenja naziv u „In memoriam“) i „Obljetnice“. Nadalje, o skladateljima se pisalo i u rubrikama „Rasprave“, „Iz glazbene prošlosti“ i „Studije“, u povremenim rubrikama „Muzikologija“ i „Etnomuzikologija“ i dr.

Kao što je već spomenuto, u našem istraživanju uzimat će se u obzir samo naslovi iz rubrike „Članci“⁹ i to oni iz kojih se može iščitati da im je tema skladatelj, odnosno njihov život. Naime, radi se o rubrici koja se iskristalizirala tijekom izlaženja časopisa¹⁰ te je pretpostavka da

⁹ Iznimno, u slučajevima „većih komemoracija“, poput one iz broja 2-3 „Svete Cecilije“ iz 1975., koji je posvećen Albi Vidakoviću, a u kojem nema rubrike „Članci“, uzet će se u obzir i ti tekstovi (vezani uz život skladatelja), iako, kao što je navedeno, ne pripadaju rubrici „Članci“. Sličan je slučaj s 1. brojem „Svete Cecilije“ iz 1977. godine, u kojem je nekoliko tekstova posvećeno Božidaru Široli, odnosno njegovoj komemoraciji te tekstovima posvećenima Anđelku Milanoviću koji su objavljeni prigodom njegove prve obljetnice smrti u 2. broju „Svete Cecilije“ iz 1991. Dotični tekstovi vezani uz život skladatelja će se uvrstiti u analizu zbog brojnosti, kao i prostora kojeg zauzimaju (što ipak ukazuje na značajnost određenih autorskih imena, odnosno skladatelja).

¹⁰ Đ. TOMAŠIĆ, „Časopis Sveta Cecilija u III. razdoblju svog izlaženja“, *Sveta Cecilija*, Zagreb, god. 65, 1-2/1995, str. 44.

se u njoj tema skladatelja i njegova života temeljito obrađuje.¹¹ Kada se radi o skladateljima i općenito o glazbenicima o kojima se pisalo u toj rubrici časopisa „Sveta Cecilija“,¹² Ivo Olup govori o njihovoj značajnosti i naglašava kako su „u svoje vrijeme pojedini članci bili jedini izvori za proučavanje pojedinih ličnosti“,¹³ a Sanja Majer-Bobetko kako su pojedini „među njima i desetljećima kasnije poticali daljnja znanstvena istraživanja“.¹⁴

U slučaju doticaja s manje poznatim imenima (glazbenika), konzultirat će se *online* Hrvatska enciklopedija ili će se pak pogledati i pročitati sam članak u časopisu kako bi se točno utvrdilo je li riječ o skladatelju, tj. glazbeniku čija je primarna djelatnost skladanje, odnosno osobi koja se uz neku drugu djelatnost (najčešće glazbenu) bavila skladanjem i u tom području ostvarila neka značajnija djela.

Podatci o člancima će se sistematizirati i obraditi u programu Microsoft Excel-a i programskom paketu SPSS-a.

5. PREZENTACIJA I INTERPRETACIJA PODATAKA

Nakon selekcije tekstova iz rubrike „Članci“, one koji su se javljali u nastavcima u više brojeva i/ili godišta „spojilo“

¹¹ Prema Hrvatskoj enciklopediji (2018), „članak“ predstavlja cjelovit i samostalan prozni sastavak objavljen, između ostalih, u stručnim publikacijama i on temeljitije obrađuje neku činjenicu ili je, pak, brza i informativna reakcija na kakav aktualni problem. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?ID=13444> [25. travnja 2018.]

¹² Neki od određenih članaka su kasnije objavljeni i separatno, u nakladi „Izdavanja Hrvatskog glazbenog zavoda“ te, primjerice, „Tiska Nadbiskupske tiskare“, što svakako govori o njihovoj značajnosti.

¹³ I. OLUP, „Sv. Cecilija“ u drugom razdoblju svog izlaženja (1907-1944)“, *Sveta Cecilija*, Zagreb, god. 48, 2-3/1978, str. 55. Dio teksta preuzet iz: I. OLUP, „Muzički časopisi u Hrvatskoj“, *Rad JAZU*, Zagreb, knj. 337, 1965, str. 313-334. Dostupno na: <http://dizbi.hazu.hr/object/view/3mvMcv2D1L> [25. travnja 2018.]

¹⁴ S. MAJER-BOBETKO, „Sv. Cecilija između dvaju svjetskih ratova i glazbena kritika“, *Sveta Cecilija*, Zagreb, god. 62, 2/1992, str. 28.

se u jedan članak, odnosno „brojit“ će se kao jedan članak.

Nakon takva „spajanja“ članaka i pri brojanja ostalih, prikupilo se 244 člana. Što se tiče broja stranica koje zauzimaju članci o skladateljima u pojedinim brojevima časopisa, oko 50% članaka (točnije, 48,8%, odnosno njih 119) zauzima 1-2 stranice časopisa; od njih, najveći broj (44, odnosno 18%) zauzima 1 stranicu, 42 članaka (17,2%) zauzima 2, a 33 članaka (13,5%) 1,5 stranica u časopisu. 21 članak (8,6%) zauzima 3 stranice u časopisu, dok 19 članaka (7,8%) zauzima po 0,5 stranice u časopisu. Prosječni broj stranica članka pak iznosi 3,76.

Najviše se članaka vezanih uz život skladatelja objavilo 1975. godine, čak njih 23, zatim 1991. njih 10, 1934. – 9, 1972. njih 8, a po 7 ih je objavljeno 1926., 1937., 1941. i 1969. godine. 1969. godine „Sveta Cecilija“ je ponovno počela izlaziti nakon 23 godine,¹⁵ što se svakako odrazilo na broj članaka o skladateljima koji su se objavili iste godine te u 1970.-ima. 1930. i 1940. su godine u kojima se sustavno pristupalo pisanju članaka o skladateljima i u kojima su izašle značajne studije o skladateljima, što će biti prikazano u nastavku.

U člancima se obrađuju 156 različitih skladatelja (što je nemali broj; pisalo se također i o manje poznatim skladateljima te onima s manjim opusima), u najvećem broju njih (29) piše se o Albi Vidakoviću (sam „Institut za crkvenu glazbu“ nosi njegovo ime, a radi se u prvom redu o skladatelju sakralne glazbe, svećeniku te nekadašnjem uredniku časopisa „Sveta Cecilija“; posmrtno mu se u više brojeva „Svete Cecilije“ posvetio značajan prostor), zatim fra Anđelku Milanoviću (9) – skladatelju, glazbenom piscu i nekadašnjem uredniku časopisa „Sveta Cecilija“, kojem je bio posvećen jedan broj časopisa; nadalje, u 7 članaka se piše o skladateljskom geniju Wolfgangu Ama-

deusu Mozartu, a u 6 članaka obrađuje se Franjo Lučić, hrvatski skladatelj, orguljaš, glazbeni pedagog i teoretičar.¹⁶

Neki od drugih skladatelja o čijim je životima napisan najveći broj članaka u časopisu, vidljivi su na „Slici 1“, iz koje se može iščitati da su skladatelji o čijim se životima najviše pisalo, a koji slijede nakon već spomenutih A. Vidakovića, A. Milanovića, W. A. Mozarta i F. Lučića, Ivan Zajc (najplodniji hrvatski skladatelj),¹⁷ Božidar Širola (istaknuti hrvatski skladatelj prve polovice XX. stoljeća te jedan od najznačajnijih hrvatskih muzikologa),¹⁸ Hugolin Sattner (jedan od najznačajnijih slovenskih skladatelja crkvene glazbe),¹⁹ Anselmo Canjuga (hrvatski skladatelj pretežno crkvene glazbe, orguljaš, zborovođa i glazbeni pisac),²⁰ Blagoje Bersa (hrvatski skladatelj), Dora Pejačević (hrvatska skladateljica), Franjo Ksaver Kuhač (hrvatski glazbeni pisac, povjesničar, melograf, folklorist, etnomuzikolog i skladatelj),²¹ Ludwig van Beethoven (poznati njemački skladatelj), Peter Griesbacher (njemački orguljaš i skladatelj crkvene glazbe) te Vinko Žganec (hrvatski etnomuzikolog, melograf i skladatelj).²²

¹⁶ *Hrvatska enciklopedija* (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=37385> [25. travnja 2018.]

¹⁷ S. MAJER-BOBETKO, „Ivan pl. Zajc u kolopletu hrvatske glazbene historiografije: ususret monografiji“, *Arti musices : hrvatski muzikološki zbornik*, Zagreb, vol. 48, 1/2017, str. 5. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/185331> [25. travnja 2018.]

¹⁸ *Hrvatska enciklopedija* (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=59596> [25. travnja 2018.]

¹⁹ *Hrvatska enciklopedija* (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=54701> [25. travnja 2018.]

²⁰ *Hrvatska enciklopedija* (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=10696> [25. travnja 2018.]

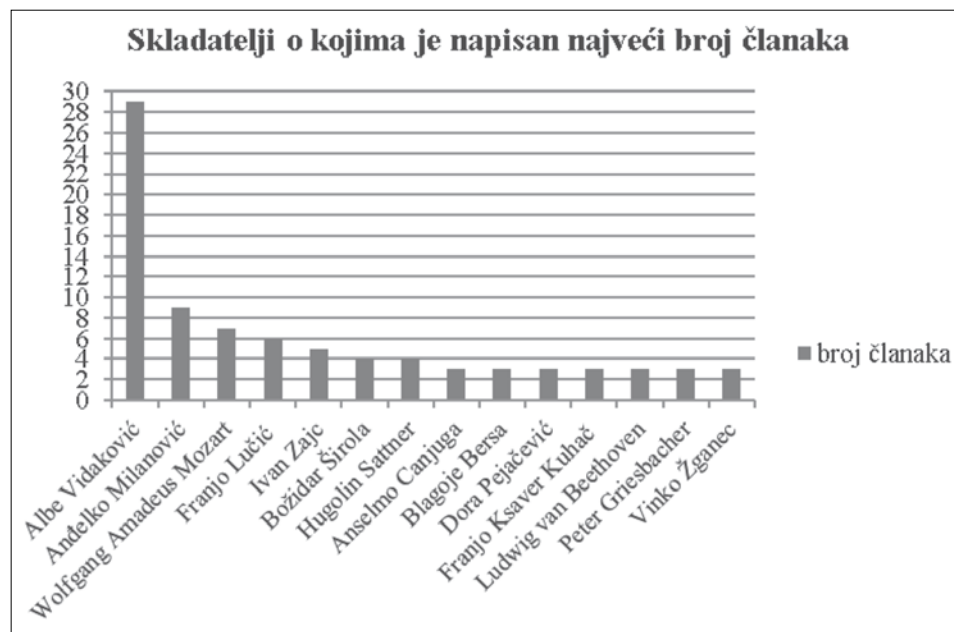
²¹ *Hrvatska enciklopedija* (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=34445> [25. travnja 2018.]

²² *Hrvatska enciklopedija* (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=67711> [25. travnja 2018.]

¹⁵ Đ. TOMAŠIĆ, „Časopis Sveta Cecilija u III. razdoblju svog izlaženja“, *Sveta Cecilija*, Zagreb, god. 65, 1-2/1995, str. 44.

Slika1

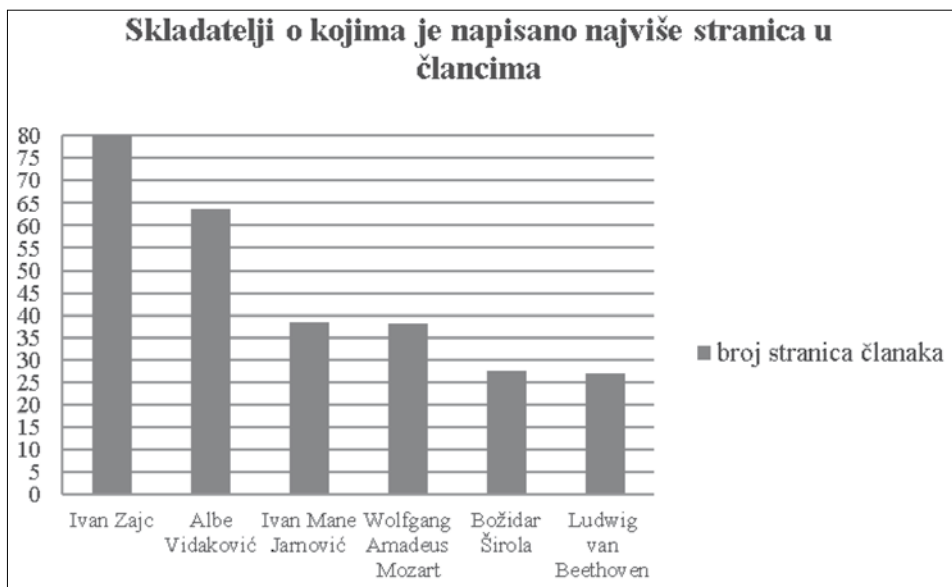
S obzirom da su se pojedini članci javljali u nastavcima te ih se prilikom sistematizacije „spojilo“ i broje se kao jedan članak, postoji velik nesrazmjer u veličini pojedinih članaka. Tako najmanji tekstovi koji se tiču života skladatelja, a nalaze se u rubrici „Članci“ zauzimaju oko pola stranice časopisa, dok je najveći tekst takve vrste o Ivanu Zajcu (naslovljen kao „Ivan pl. Zajc“), objavljen kroz dva godišta (1931. i 1932.) te iznosi 70-ak stranica. Riječ je o opsežnoj studiji objavljenoj povodom 100. obljetnice rođenja skladatelja u kojoj se, uz život, isprepliće i stvaralaštvo skladatelja, što je u člancima nerijetko povezano. Dodajući tome još nekoliko članaka koji su objavljeni o njemu, on je skladatelj o kojemu je napisano najviše stranica u člancima, a nalazi se i među skladateljima o kojima je napisan najveći broj članaka (vidi „Sliku 1“ i „Sliku 2“). Autor gore spomenutog članka je Antun Goglia, jedan od autora s najviše napisanih tekstova o skladateljima u rubrici „Članci“, odnosno s najviše napisanih stranica u člancima o životima skladatelja (vidi „Sliku 3“ i „Sliku 4“). Riječ je o značajnim tekstovima i hrvatskom glazbenom piscu koji je „[i]znimnom sposobnošću si-

stematizacije sabrao kao kroničar veliku građu iz novije hrvatske glazbene povijesti te objavio (časopis Sv. Cecilija, zasebni radovi) veći niz povijesno-biografskih radova koji su poslije poslužili kao jedan od temelja za pisanje povijesti hrvatske glazbene kulture“.²³ Isti autor 1939. godine na oko 25 stranica piše članak o Božidaru Široli, hrvatskom skladatelju i muzikologu i, ono što je zanimljivo za našu analizu, u vrijeme kad je dotični skladatelj bio živ²⁴ (povodom 50. godišnjice njegova rođenja). U 1. broju „Svete Cecilije“ iz 1977. godine je nekoliko tekstova posvećeno Božidaru Široli, odnosno njegovoj komemoraciji te se on nalazi među

²³ *Hrvatska enciklopedija* (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=22497> [25. travnja 2018]

²⁴ Pri kraju određenoga članka autor zaključuje: „Njegov kompozitorski, muzički, književni, etnografski i folkloristički dosadanji rad velik je, – opsežan je brojem a raznovrstan je u svim spomenutim granama. Kad Široli slavi svoju pedesetu godišnjicu života, može se mirno pokazati na taj njegov uspješan rad, koji je mnogo doprinio razvitku naše hrvatske glazbe i kulture. Neumornom kulturnom radniku čestitamo i želimo mu, da s jednakim marom i poletom nastavi svoj zaslužni rad“ A. GOGLIA, „Dr. Božidar Široli. O pedesetoj godišnjici njegova rođenja“, *Sveta Cecilija*, Zagreb, god. 33, 6/1939, str. 129.

Slika2

skladateljima o kojima se najviše pisalo (vidi „Sliku 2“).

Na nešto manje od 40 stranica se kroz nekoliko brojeva časopisa obrađuje violinist i skladatelj vjerojatno hrvatskoga podrijetla – Ivan Mane Jarnović,²⁵ a napisao ga je 1943. Artur Schneider, hrvatski povjesničar umjetnosti, glazbeni pisac i likovni kritičar, član JAZU.²⁶ Radi se o opsežnoj biografskoj studiji i njegovom najznačajnijem tekstu, uz članke „Mozartiana u Zagrebu“ (1941) i „Neostvareni boravak Beethovenov u Hrvatskoj“ (1942), također objavljenima u „Svetoj Ceciliji“.²⁷ Potonja rasprava vezana uz Beethovenove veze s hrvatskim plemstvom²⁸ te uz njegov dolazak u Hrvatsku, navodno radi grofice Ane Marije Erdődy, koji ipak nije bio realiziran, pro-

teže se na 23 stranice te se ističe po svom „znanstveno-istraživačkom dometu“.²⁹ I. M. Jarnović i L. van Beethoven se također nalaze među skladateljima o kojima se najviše pisalo (vidljivo na „Slici 2“).

Većina skladatelja sa „Slike 2“, na kojoj su prikazani oni o kojima je napisano najviše stranica nalaze se i na „Slici 1“, koja prikazuje najviše pojedinačnih članaka koji su napisani o životima skladateljima (pritom su u oba slučaja pri vrhu već spomenuti A. Vidaković, I. Zajc i W. A. Mozart).

Naše istraživačko pitanje je bilo da li (i u kojoj mjeri) časopis prelazi svoju primarnu orijentaciju, odnosno je li fokusiran isključivo na crkvene skladatelje ili pak i na „profane“ (ili oboje). Iako se, kao što je vidljivo na „Slici 1“ i „Slici 2“, u člancima svakako pažnja usmjerila na neke autore koji su skladali pretežito sakralnu glazbu, fokus nije isključivo na njima. Među skladateljima o čijim se životima najviše pisalo nalaze se i oni koji su, po-

²⁵ Hrvatska enciklopedija (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/Natuknica.aspx?ID=28777> [25. travnja 2018].

²⁶ Hrvatska enciklopedija (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=54935> [25. travnja 2018].

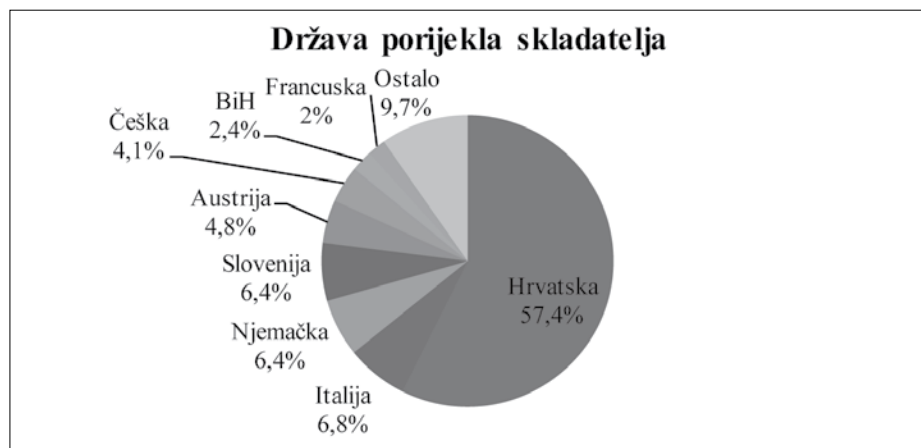
²⁷ Hrvatska enciklopedija (2018) [online]. Dostupno na: <http://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=54935> [25. travnja 2018].

²⁸ L. ŠABAN, „Artur Schneider i glazba“, *Peristil : zbornik radova za povijest umjetnosti*, Zagreb, vol. 23, 1/1980, str. 64. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/138162> [25. travnja 2018].

²⁹ I. OLUP, „Muzički časopisi u Hrvatskoj“, *Rad JAZU*, Zagreb, knj. 337, 1965, str. 323. Dostupno na: <http://dizbi.hazu.hr/object/view/3mvMcv2D1L> [25. travnja 2018.] također i T. STAHULJAK: „Arturu Schneideru u spomen“, *Peristil : zbornik radova za povijest umjetnosti*, Zagreb, vol. 23, 1/1980, str. 21. Dostupno na: <https://hrcak.srce.hr/138157> [25. travnja 2018.]

Slika3

red crkvenih skladbi, pisali i razna druga djela klasične glazbe te oni čiji rad nije vezan uz crkveno stvaralaštvo. Iz priloženog bi se prije moglo zaključiti da je časopis usmjeren na hrvatske skladatelje, tj. one koji su djelovali u Hrvatskoj ili pak imaju hrvatsko porijeklo.

Valja spomenuti da se sveukupno u člancima časopisa „Sveta Cecilija“ pisalo o životima skladatelja iz 19 različitih zemalja s područja Europe (uključujući Rusiju). Što se tiče države porijekla³⁰ skladatelja o čijim se životima pisalo u određenim člancima, u većini slučajeva, točnije u njih 57,4% (143 od 249 skladatelja koji se sveukupno pojavljuju) govori se o hrvatskim skladateljima, što potvrđuje našu hipotezu te se iz dobivenih rezultata može zaključiti da časopis promovira hrvatske autore, odnosno hrvatsku (glazbenu) kulturu (vidi „Sliku 3“).

Nadalje slijede talijanski (njih 17, odnosno 6,8%), njemački (16, odnosno 6,4%) i slovenski (njih 16, odnosno 6,4%), austrijski (12, odnosno 4,8%) i češki (10, odnosno 4%) skladatelji. Iza toga slijede skladatelji s područja Bosne i Herce-

govine te Francuske, što je također vidljivo na „Slici 3“. Potonje rezultate mogli bismo protumačiti dvojako: s jedne strane, radi se o zemljama iz kojih dolaze uopće najpoznatiji i najvažniji skladatelji europske umjetničke (crkvene) glazbe (Njemačka, Austrija, Italija), dok je s druge strane riječ o zemljama s kojima je Hrvatska, pored ostalih, u prošlosti bila u sastavu nekih većih država, odnosno monarhija³¹ (u Austro-Ugarskoj s Austrijom, Češkom, Slovenijom i BiH te tijekom 20. st. u različitim sastavima sa Slovenijom i BiH od kojih je zadnja bila Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija). Također, u pojedinim slučajevima se radi o zemljama koje su ili u susjedstvu ili su geografski smještene relativno blizu Hrvatskoj te u kojima je hrvatski jedan od službenih jezika ili pak srodan hrvatskome.

Pretpostavka da se u člancima govori o skladateljima koji su bili živi u trenutku objavljivanja članka nije se potvrdila – u člancima je u prvom redu fokus na preminulim skladateljima; 81,9%, odnosno 204 članaka napisano je o skladateljima koji nisu bili živi u vrijeme izlaska časopisa/članka, a samo 45 (18,1%) napisano ih je o skladateljima koji su bili živi u vrijeme izlaska članka. Ipak, brojka je razumljiva jer ima više (pre)poznata

³⁰ Izraz „država porijekla“ ovdje valja shvatiti uvjetno. Premda se u većini slučajeva država rođenja i državljanstvo, odnosno država u kojoj je određeni skladatelj prvenstveno živio i djelovao poklapaju, to u manjem broju slučajeva ne stoji. Radi jednostavnosti prikaza govorimo o „državama porijekla skladatelja“, pri čemu je u prvom redu riječ o državi čije je državljanstvo imao pojedini autor, odnosno o državi u kojoj je većinom djelovao pojedini autor.

³¹ U navedenim razdobljima se „Sveta Cecilija“ već počela objavljivati.